

Gemeente **Heerde**

Visiedocument

Bosbeheer in Heerde

→ www.heerde.nl

Inleiding

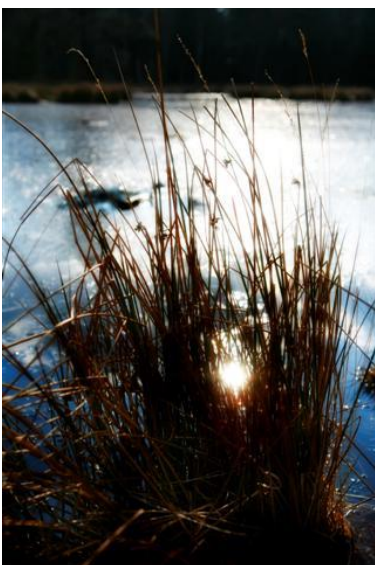
De gemeente Heerde wil als boscijneraar haar toekomstvisie ten aanzien van het bos vastleggen in een visiedocument waarin wordt aangegeven welke functie ons bos heeft en wat betekent dit voor onze gemeentelijke rol.

We zijn trots op ons bos dat bijdraagt aan de kwaliteit van onze leefomgeving. Ons bos maakt deel uit van het internationaal beschermde gebied De Veluwe. Een groot deel valt onder de Ecologische Hoofdstructuur /Natura 2000, waarin een "nee, tenzij benadering" geldt. Dit maakt ons bos juist uniek, maar vraagt ook om het zoeken naar een goede balans met de andere functies van ons bos. Wij hechten er sterk aan om een goed evenwicht te vinden tussen de functies van het bos. Ons bos is allereerst een bos waar recreanten de natuur moeten kunnen beleven. De infrastructuur voor faunabeheer moet gericht zijn op deze beleving en bij het kappen van bomen houden we rekening met deze beleving. Maatregelen in het kader van actieve natuurbeleving en actieve recreatie en ook het gemeentelijk faunabeheer moeten steeds weer afgewogen worden tegen deze "nee, tenzij benadering" die bedoeld is om de habitat voor planten en dieren te optimaliseren.

We hechten aan diversiteit in ons bosgebied. Er dient een gezonde balans te zijn tussen bospercelen die een meer ruig karakter hebben, percelen die meer een parkachtig karakter hebben en zaaibos. Ook willen we een perceel bos aanwijzen, dat als struinbos¹ kan dienen voor jeugdige recreanten, nabij de bestaande kabouteroute. Ons bos heeft een ecologische functie en herbergt een schat aan biodiversiteit. Het is een ecosysteem, met een grote verscheidenheid aan planten en dieren. We zijn blij met de belangstelling van (vrijwillige) veldbiologen voor ons bosgebied en willen hen de ruimte bieden om onderzoek in ons bos te verrichten. We nemen de adviezen die zij geven over de flora en fauna in ons bosgebied mee in onze overweging van uitvoeringsmaatregelen.

Wij vragen de werkgroep Veiligheid die bestaat uit diverse terreinbeherende instanties om in overleg met de regio-brandweer te kijken hoe de brandveiligheid in ons kan worden geborgd. Het advies zal deel uitmaken van de beheerdocumenten voor het bos.

Recreatiebos

In de Visie gemeente Heerde 2025 is aangegeven, dat het contact met de natuur steeds belangrijker wordt, bijvoorbeeld in de vorm van ecotoerisme, natuureducatie, wandelen en een actieve natuurbeleving.

Ons gemeentebos biedt mogelijkheden om te genieten van de natuur en past daarom binnen de kwaliteit die we met ons Cittaslow keurmerk willen nastreven.

In onze bossen moet actieve recreatie en outdoorsport beoefend kunnen worden, evenals moderne manieren van ontspannen en recreëren. Ook dient er aandacht te zijn voor informatie, voorlichting en educatie.

De ontwikkeling van een natuurtransferium zal de kwetsbare natuurgebieden ontlasten. Dit gebeurt door het natuurtransferium te voorzien van een goede (fiets)padenstructuur voor recreatief gebruik. De suggestie van de KNNV² om het Pluizenmeer visueel met het

¹ Met struinbos wordt een bosgebied bedoeld waar de algemene regel "niet buiten de paden" niet van toepassing is.

² KNNV is de vereniging voor veldbiologie met als doel de bevordering van de natuurstudie, natuurbescherming en natuurbeleving.

Wollegrasven te verbinden wordt nader onderzocht.

Als eigenaar willen we voorkomen, dat specifieke cultuurelementen, zoals de sprengen, de poelen en beplantingstructuur uit ons bos verdwijnen. Dit betekent dat wij bij onze eigen activiteiten in het bos, maar ook bij de activiteiten die wij aan anderen toestaan, er rekening mee houden i.c van anderen verlangen dat deze specifieke cultuurelementen worden ontzien.

De bosbeheerder van de gemeente is gastheer en wil zich ook als zodanig presenteren door het geven van informatie en voorlichting. Het gastheerschap kan ook door andere partijen dan de gemeente worden uitgevoerd.

De activiteiten van de Stichting Schaapskooi zijn daarvan een mooi voorbeeld, maar ook andere vrijwilligersorganisaties zoals de KNNV krijgen de ruimte om, in overleg met ons, informatie en voorlichting te geven over de flora en fauna in het gebied en educatieve activiteiten te organiseren in ons bos.

Wij gaan er van uit, dat recreanten op gepaste wijze van ons grondgebied gebruik maken. Tegelijkertijd vinden we dat van de mogelijkheid van toezicht en handhaving een preventieve werking uit gaat en dat het soms nodig blijkt om de afspraken die in ons bosgebied gelden te handhaven. Hiervoor worden de richtlijnen opnieuw geformuleerd in een, door het college vastgestelde, instructie voor het bosbeheer, met als uitgangspunt dat de gebruikers van het bos allereerst geïnformeerd worden over nut en noodzaak van regels in het bos, waarbij het opmaken van een procesverbaal een uiterst middel is. De bosbeheerder hoeft echter in de rol als gastheer niet over attributen te beschikken die de rol van handhaver benadrukken.

Een recreatiebos brengt wel regulier onderhoud aan de (fiets)padenstructuur, wegen, routeaanwijzingen, informatieborden, banken en tafels én het beheer er van met zich mee. Jaarlijks zal hiervoor een werkplan worden gemaakt. Er wordt gebruikt gemaakt van hergebruikte grondstoffen, met een duurzaam karakter. In onze (fiets)padenstructuur kan de kwaliteit en inrichting overigens verschillen. Het ene pad is meer gericht op avontuur dan het andere. Uitgangspunt daarbij is wel dat fietspaden en wegen berijdbaar zijn en de wandelpaden, ook de slingerpaden, toegankelijk. Brandgangen maken deel uit van het ruiterspadenstelsel en worden door het intensieve gebruik op deze manier open gehouden. Waar mogelijk worden gebods- en verbodsborden, die niet op een of andere manier een functie hebben, verwijderd. Ook wordt hiervoor afstemming gezocht met de eigenaren van aanliggende percelen voor een logische overgang. Afsluiting van bospaden vindt alleen plaats wanneer dit onderdeel uit maakt van de plannen rond de realisatie van het natuurtransferium. Ook de toegang tot de Schaapskooi en het omliggende terrein zal hierbij betrokken worden. Er zal hierbij ook een heroverweging plaatsvinden van reeds afgesloten bos- en slingerpaadjes, die vanuit de historie een aanwijsbare rol hebben gespeeld. Waar mogelijk worden deze in ere hersteld.

Als recreatiebos genereert ons bos ook een jaarlijkse opbrengst. Wij ontvangen van de provincie jaarlijks een openstellingsbijdrage.

Productiebos

De gemeente is eigenaar van 524 hectare bos- en heidegronden, waarvan een deel verpacht wordt. Het verpachten van gemeentelijke bosgrond vormt, naast de opbrengst van de houtverkoop en jachtrecht, een inkomstenbron voor de gemeente.

Het dunnen moet dusdanig uitgevoerd worden, dat er variatie in de ondergroei ontstaat, maar ook zodanig dat er meer natuurlijke vormen ontstaan in plaats van strakke bosranden. Kap moet daarom op een transparante en gereguleerde wijze plaatsvinden. Er zal uiteraard geen kap plaatsvinden in het broedseizoen.

Onze opstandslegger³ zal geactualiseerd worden. Kap vindt plaats aan de hand van een werkplan. Op deze manier kunnen we de opbrengsten die wij verwachten tijdig verwerken in onze gemeentebegroting en is er inzicht in de werkzaamheden voor het komende kalenderjaar.

Uitgangspunt bij het blesen van bomen voor kap is dat wij de specifieke cultuurelementen in de beplantingsstructuur en bomen die een cultuurhistorische waarde hebben in ons bos willen behouden. Er dient voldoende tak- en top hout over te blijven op het perceel om te dienen als schuilgelegenheid voor de aanwezige fauna, maar ook om natuurlijke nesten te maken. De inzet is om de hoeveelheid stand dood hout te verhogen.

Wij staan positief tegenover initiatieven om de houtopbrengst (gedeeltelijk) in te zetten voor biomassa en vergisting.

Fauna in het gemeentebos

Als grondeigenaar heeft de gemeente het recht om actief faunabeheer te voeren, passend binnen het faunabeheerplan. De gemeente heeft de bevoegdheid om hier van af te wijken, bijvoorbeeld in relatie tot natuurdoelstellingen. De gemeente wil echter wel van dit recht gebruik maken om, met name in de grensgebied van het gemeentelijk bos, faunaschade, veroorzaakt door diersoorten aan gewassen en vee en schade aan eigendommen van particulieren te voorkomen.

Voor het faunabeheer wordt gebruik gemaakt van het faunabeheerplan van de faunabeheereenheid⁴ Veluwe, omdat een planmatige aanpak een goede waarborg biedt voor het instandhouding van populaties van beschermde soorten.

In een faunabeheerplan wordt aangegeven waarom en voor welke soorten in het werkgebied van de faunabeheereenheid duurzaam beheer en schadepreventie noodzakelijk is en welke uitzonderingen er zijn op het beschermingsregime van soorten om schade te voorkomen en te bestrijden.

De gemeente kan invloed uitoefenen op het faunabeheer door zelf het jachthouderschap uit te oefenen en jaarlijks een grondgebruikersverklaring af te geven of door het jachthouderschap onder voorwaarden te verhuren en jaarlijks een grondgebruikersverklaring uit te geven. Om zelf het jachthouderschap uit te oefenen moet de bosbeheerder in dienst van de gemeente in het bezit zijn van een jachtakte en in het verlengde daarvan van een geweer. Dit willen wij niet.

Verhuur van het jachtrecht kan plaatsvinden voor zes of twaalf jaar. Het jachthouderschap wordt rechtstreeks verhuurd voor een periode van zes jaar. Als gemeente willen wij zelf zeggenschap blijven houden over de plaatsing en onderhoud van de hoogzitten in ons gebied. Het beheer en onderhoud van de wildakkers willen wij ook zelf blijven doen omdat dit onderdeel uitmaakt van de inrichting van ons bos.

De gemeente heeft de verplichting om grofwild, dassen en vossen die aangereden zijn of anderszins verongelukt zijn op de bij ons in eigendom, beheer en onderhoud zijnde wegen snel te verwijderen.

³ Een opstandslegger bestaat uit een kaart met vakken en een inventarisatie van de oppervlakte, boomsoort en de gemiddelde hoogte per vak.

⁴ Een faunabeheereenheid is een samenwerkingsverband van jachthouders en heeft tot taak om schade aan bij de wet erkende belangen planmatig en gecoördineerd te voorkomen. De faunabeheereenheid Veluwe heeft samen met de faunabeheereenheden Oost Gelderland en Rivierenland een faunabeheerplan opgesteld tot en met 2014.

Daarvoor heeft de gemeente een overeenkomst voor onbepaalde tijd met Stichting Groennetwerk⁵. De gemeente betaalt hiervoor per stuk aangereden of verongelukt wild een verreken tarief. Bij een wildaanrijding roept de meldkamer van de politie het Groennetwerk op.

Tot slot

Ons bos is geen last maar een lust. Het is een natuurlijk kapitaal, dat wij willen koesteren. Met uitvoering van bovenstaande visie verwachten wij dat er een goed evenwicht gaat ontstaan tussen de kosten en baten van het bos, maar ook tussen de wensen van recreanten, vrijwilligers en andere partijen die ons gemeentebos een warm hart toedragen en onze rol als eigenaar van het bos.

⁵ Stichting Groennetwerk bestaat uit groene en grijze BOA's en andere partners (politie, marechaussee). Zij hebben speciaal verlof om deze dieren te mogen vervoeren en tevens gewonde dieren uit hun lijden te verlossen. Is het gewonde dier gevluht, dan zorgt de vertegenwoordiger van Stichting Groennetwerk er voor dat het gewonde dier wordt opgespoord. Dit wordt met behulp van een speciaal getrainde zweethond gedaan. De inzet van deze gecertificeerde hond is om te voorkomen dat een gewond dier dagen ligt te creperen in het bos. Het dode dier wordt vervolgens door Stichting Groennetwerk afgevoerd. De gemeente kan diensten van Stichting Groennetwerk afnemen zonder daarvoor zelf een BOA te 'leveren'.